

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 305. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960916176/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORALSKE FABLER

i Morgen. Hun førte derpaa Ungerne strax bort, og Kor-
net blev derpaa meyet.

*Fabelen lærer hvor lidet man kand forlade sig paa
Venner og Slægninge, naar man trænger til deres
Hielp, og at det er sikkerst, næst Gud, at stole paa
sig selv og eget Arbejde.*

15. Fabel.

Duens Udenlands Reyse.

Duen, efterat den ofte havde været forfuldt af Høgen og andre Rovfugle, og udstaaet en Livs-Fare efter en anden, besluttede at forlade sit Fæderne-Land, og at sette sig ned paa et fremmet Sted, hvor den udi sin Alderdom kunde leve udi Sikkerhed, og blive befriet fra de Fortrædeligheder, som den udi Fædernelandet var underkastet: Efterat den havde taget kiærlig Afskeed med sine Venner og Paarørende, begav den sig paa Reysen, og efter nogle Dages idelige Flugt kom til en langt bortliggende Stad udi et fremmet Land, hvor den agtede at sette sig ned. Men den havde neppe opholdet sig paa samme Sted en halv Time, førend den blev en Høg vaer paa et Klokketaarn. Den sagde da: Est du ogsaa her? Hvis jeg det havde vidst, kunde jeg lige saa gjerne have blevet udi mit Fæderneland.

*Fabelen lærer, at man finder Fortrædeligheder paa
hvilket Sted man kommer i Verden: U-leylighederne,
skiønt de ved Scenernes Forandring ikke ere de
samme, saa kand de dog være lige store.*

16. Fabel.

Ræven og Ulven af Bidderman.

Ræven, som engang havde giort et stort Bytte, som han havde Møye med at slæbe til sin Huule, møder paa Veyen en Ulv, som tog det heele Rov fra ham. Ræven holdt gode

MORALSKE FABLER

Miner, og lod sig ikke merke med nogen Fortrydelse derover, men pønsede alleene paa at hevne sig igien. Han lod noget derefter binde en stor Fisk til sin Hale, og dermed gik Ulven i Møde paa en Iis. Ulven takkede ham for Seeneste, og spurte: Hvor han havde faaet samme Fisk? Ræven svarede da, at han kunde faae saa mange, som han ønskede. Han visede derpaa Ulven et Hull midt paa Isen, hvorudi han havde stukket sin Hale, og derved opdraget een Fisk efter en anden. Du haver ikkun, sagde han, efter mit Exempel at gjøre Forsøg, saa kand Vinter-Føde aldrig mangle dig. Ulven takkede for god Underviisning, og sagde at ville føre sig den til Nytte. Du skal ikke befinde dig ilde derved sagde Ræven, men lagde dette dertil: Der behøves lidt Taalmodighed, du maa en Times Tiid lade din Hale blive udi Vandet, indtil du merker den begynder at svie, da maa du rykke Fisken op med all Magt. Dette efterlevede Ulven, som lovede sin Tieneste igien. Ræven sagde, at det var hans Skyldighed at tiene sin Næste, og gik derpaa bort. Da Ulven havde siddet en Time ved Aabningen, og merkede at Halen begyndte stærk at svie, tænkte han at det var Tiid at optrække Fisken. Han rykkede da stærkt til, men saasom Halen var tilfrossen, kunde han ved første Bevægelse intet udrette. Han meente da at Fiskens store Vægt saadant forarsagede, og derfor rykkede paa nye med saadan Magt, at Garnet eller Halen gik i stykker, og blev siddende udi Isen. Han merkede da, at han af Ræven var bedragen, og gik skamfuld bort. Ræven, som kort derefter fandt ham i denne Tilstand, gik ham leende forbi, og takkede ham for seenest. Og, da Patienten bebrejdede ham hans Ondskab, sagde Ræven: Med saadant Garn fanger man saadanne Fiske.

*Fabelen lærer, at man maa ikke forbinde sig i Ven-
skab med store Politicis, ey heller gjøre sig dem til
Fiender; thi de kand ved deres List og Underfundig-
hed let hevne sig og betale med dobbelt Myndt.*

17. Fabel af Bidderman.

Nye Prøve paa Rævens List.

Ræven, da han havde udspioneret, at en Bonde agtede sig til Kiøbstæden med en Hob fæde Vare, pønsede han paa hvorledes han kunde bemægtige sig en Deel deraf. Han saae, at derudi var stor Vanskelighed. Ham rand vel i Sinde et Paafund, hvorved saadant kunde erhverves; Men, som det samme var af den Beskaffenhed, at det ikke uden Fare for Liv og Lemmer kunde i Verk sættes, var han længe tvivlraadig i hvad han skulde giøre. Endeligen, saasom hans Tænder løb i Vand efter de fæde Vare, besluttede han at underkaste sig Faren sigende: Hvo som vil vinde maa og vove. Han lagde sig derfor som død med udstrakte Been paa Bondens Vey. Bonden, som dette blev vaer, sagde: Her ligger en død Ræv, Skindet deraf kand komme mig til Nytte. Dog, saasom han ofte tilforn havde havt Prøve paa Rævens Listighed, gav han den tre dygtige Slag med sin Svøbe, for at være forvissat om, at den var reent død. Saasom Ræven med en heroisk Bestandighed udstod disse Slag, tvivlede Bonden ikke meere om Sagen, og derfor slængede den bag paa Vognen, og fortsatte sin Reyse. Imidlertid gjorde Ræven et fortreffeligt Maaltid, udledede det beste og fædeste, og efterat han havde ædet sig saa mætt, at hans Mave var spendt som en Tromme, sprang han uformerkt ned af Vognen, førende med sig saameget af de fæde Vare, som kunde være tilstrekkeligt for et andet Maaltid. Da Bonden endeligen kom til Torvet, fornam han, at Ræven var forsvunden og at hans beste Vare vare enten fordervede eller opædte.

Fabelen viser, at visse Fordeele ikke uden Fare kand erhverves, og at gierrige og graadige Mennesker ikke tage i Betænkning at vove Liv og Lemmer for at fyldestgiøre deres Begjærligheder.